

Άρθρο Άννας Διαμαντοπούλου

Ο αυταρχικός κομμουνισμός κατέρρευσε και ο ασύδοτος φιλελευθερισμός καταρρέει. Αυτοί που πρέπει να αισθάνονται καλύτερα είναι οι σοσιαλδημοκράτες.

Η Ευρωπαϊκή Σοσιαλδημοκρατία (Ε.Σ.) έχει σαφείς αντιλήψεις για τον ρόλο ενός κράτους – στρατηγείου, που σχεδιάζει, θέτει κανόνες, ρυθμίζει, προστατεύει και φυσικά παρεμβαίνει.

Η Ε.Σ χαρακτηρίζεται από την προσέγγιση της αγοράς όχι ως φυσικού φαινομένου ή δαίμονα, αλλά ως θεσμού που ρυθμίζεται και ελέγχεται προς όφελος των πολλών. Διότι οι κρίσεις της αγοράς οδηγούν πολλές φορές σε ανεξέλεγκτες καταστάσεις και πυροδοτούν κοινωνικής και εθνικής φύσης συγκρούσεις.

Η ιστορική εμπειρία και γνώση στην Ευρώπη δεν μπορεί να επιτρέψει μια συνολική κατάρρευση μεγάλων δημοκρατικών, κοινωνικών και οικονομικών επιτευγμάτων.

Η πολιτική, λοιπόν, επιστρέφει. Γιατί στόχος της πολιτικής είναι η ευημερία των ανθρώπων και όχι των ιδεολογημάτων ή των golden boys. Επιστρέφει για να φράξει το δρόμο προς την άβυσσο που άνοιξε το ήθος της απληστίας και ο νεοφιλελεύθερος δογματισμός.

Οι απαντήσεις πρέπει να πηγάζουν από την πολιτική και οι επερχόμενες ευρωεκλογές είναι αυτή τη φορά ένα σοβαρό πεδίο αντιπαράθεσης πολιτικών ιδεών, προτάσεων και συμμαχιών. Είναι και ένα προνομιακό επίπεδο για να καταδειχθεί πως είναι εφικτή μια δυναμική οικονομία, με ενεργή δημοκρατία κι ένα λειτουργικό κοινωνικό κράτος, που υπηρετεί τη συνοχή.

Η πρόταση της Σοσιαλδημοκρατίας πρέπει να αφορά τρία (3) επίπεδα:

1ον το Διεθνές :

Είναι αναγκαίο ένα ρυθμιστικό πλαίσιο του χρηματοπιστωτικού συστήματος αλλά δεν είναι αρκετό. Απαιτούνται διεθνείς κανόνες για το παγκόσμιο εμπόριο, τα εργασιακά δικαιώματα και τις περιβαλλοντικές προδιαγραφές.

Η παγκόσμια διακυβέρνηση χρειάζεται μια νέα συμφωνία του «Bretton Woods» ώστε να μεταρρυθμίσουμε και να επαναλειτουργήσουμε ισχυρούς και ελεγχόμενους πολιτικά θεσμούς που θα συμπεριλαμβάνουν το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, την Παγκόσμια Τράπεζα, και τους Παγκόσμιους Οργανισμούς Εμπορίου, Εργασίας και Περιβάλλοντος.

2ον το Ευρωπαϊκό :

Τα μέτρα που ανακοίνωσαν οι 15 + 1 στο Παρίσι είναι αναπόφευκτα και αναγκαία, αλλά δεν είναι ούτε δίκαια ούτε αντιμετωπίζουν τις επερχόμενες επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία.

Θυμίζω δε ότι ο P.Rasmussen ως επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος είχε καταθέσει εδώ και ένα (1) χρόνο σχέδιο ρύθμισης και κανόνες για την Ρύθμιση των Αγορών (www.pes.org).

Η έλλειψη πραγματικής οικονομικής αρχής στην Ευρώπη είναι εμφανής και το μείζον θέμα της πολιτικής ενοποίησης για μια Ευρώπη που μπορεί να αντιμετωπίσει θεσμικά και οικονομικά την παγκοσμιοποίηση και τις κρίσεις της, γίνεται επιτακτικό.

Η ΕΕ για άλλη μια φορά απέδειξε ότι το θεσμικό και νομικό πλαίσιο που διαθέτει δεν της επιτρέπει να έχει αντί για πολλές ηγεσίες μία ηγεσία που να μπορεί να διαχειριστεί άμεσα και αποφασιστικά τους βασικούς άξονες οικονομικής πολιτικής.

Το σύμφωνο σταθερότητας είναι ένα σύνολο νομοθετικών κανόνων δεν είναι πολιτική ηγεσία. Εάν υπήρχε ηγεσία θα είχε την δυνατότητα χαλάρωσης σε περιόδους ύφεσης. Αλλά η χαλάρωση αυτή δεν μπορεί να αφορά μόνο την χρηματοδότηση Τραπεζών και τραπεζιτών.

Η αλλαγή των κανόνων πρέπει να συνδεθεί με μεγάλο πρόγραμμα διευρωπαϊκών έργων με δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις.

Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα έστω και αν δεν προβλέπεται καταστατικά, θα πρέπει να λάβει ως συντελεστή της πολιτικής της εκτός από την σταθερότητα των τιμών και άλλους παράγοντες (απασχόληση, ανάπτυξη) υπό την καθοδήγηση μιας νομιμοποιημένης δημοκρατικά πολιτικής ηγεσίας.

Η πολιτική ανταγωνισμού θα πρέπει να συνοδευτεί με συγκεκριμένα μέτρα κοινωνικής παρέμβασης σε κλάδους οι οποίοι θα υποστούν την κρίση (κάτι που επιτρέπεται και από την Συνθήκη).

Οι Ευρωπαίοι Ηγέτες πρέπει να συμφωνήσουν σε ένα πλαφόν ελάχιστου κοινού φόρου στις επιχειρήσεις γιατί υπάρχει κίνδυνος η κρίση να οδηγήσει σε μειώσεις φόρων που θα δημιουργήσουν αθέμιτο ανταγωνισμό προσέλκυσης επενδύσεων και θα τινάξουν στον αέρα το κοινωνικό κράτος.

Τέλος ας μην ξεχνάμε ότι ήδη από την προηγούμενη εβδομάδα ετέθη το ζήτημα από την ευρωπαϊκή βιομηχανία ότι δεν αντέχει τα μέτρα για την μείωση των ρύπων. Η υποχώρηση στο σημείο αυτό της ευρωπαϊκής πολιτικής θα ήταν ολέθρια.

3ον Το εθνικό επίπεδο :

Προφανώς η κάθε χώρα έχει τα δικά της χαρακτηριστικά προβλήματα και δυνατότητες.

Στη χώρα μας δεν φαίνεται μέχρι στιγμής άμεση ανάγκη χρηματοδότησης των Τραπεζών ενώ ταυτόχρονα η ανεργία και άδικη πολιτική της Κυβέρνησης βαθιάει την κρίση που προϋπήρχε δημιουργώντας ένα μαύρο τοπίο για το 2009. Συμβαίνει το πρωτοφανές να αυξάνουν οι φόροι και να μειώνονται οι «Δημόσιες Επενδύσεις!»

Χρέος, έλλειμμα, μείωση της παραγωγικής βάσης, ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, δραματική στέρση στην κοινωνία της γνώσης και βύθιση στην ανταγωνιστικότητα είναι τα επιπλέον στοιχεία που πρέπει ανά πάσα στιγμή να έχουμε υπόψη μας .

Η απάντηση και η πρόληψη των επιπτώσεων στην πραγματική οικονομία χρειάζονται όχι απλά νέες προτάσεις, αλλά αλλαγή της βάσης του πολιτικού πλαισίου. Πραγματική οικονομία σημαίνει θέσεις εργασίας, εισόδημα, επενδύσεις, παραγωγή.

Για την χώρα μας ζωτικοί τομείς όπως οι κατασκευές, ο τουρισμός, οι μεταφορές, οι τηλεπικοινωνίες, το εμπόριο είναι ήδη σε κάμψη, ενώ το κράτος παραμένει ανίσχυρο, αναξιοκρατικό, αδύναμο να διαχειριστεί τις τρέχουσες ανάγκες.

Μια πρόταση της σύγχρονης σοσιαλδημοκρατικής προσέγγισης υπό το βάρος της κρίσης πρέπει να αφορά το σήμερα αλλά και το μέλλον: **Ασφάλεια – ανάπτυξη – αναδιανομή .**

- **Ασφάλεια :**

Η ασφάλεια αφορά και τα αδύναμα οικονομικά στρώματα και την μεσαία τάξη και τον επιχειρηματικό κόσμο.

Η ενσωμάτωση του ευρωπαϊκού πλαισίου για την εγγύηση της λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος και η υποστήριξη των δανειοληπτών είναι η μία όψη. Σε μία κρίση αυτού του μεγέθους ένα υπεύθυνο πολιτικό σύστημα οφείλει να δημιουργήσει συνθήκες σταθερού φορολογικού περιβάλλοντος και εργασιακής ειρήνης.

Από μια κυβέρνηση θα περίμενε κανείς πρόταση για ένα πλαίσιο συμφωνίας κομμάτων και κοινωνικών εταίρων που θα έθεταν το συμφέρον της χώρας πάνω από όλα και θα συμφωνούσαν σε ζητήματα επενδύσεων (οι περισσότερες επιχειρήσεις κάνουν πλάνο μείωσης επενδύσεων άρα απολύσεων) αύξηση παραγωγικότητας και προστασίας των εργατικών δικαιωμάτων.

Ήδη στον χώρο του τουρισμού και των κατασκευών θα έπρεπε να έχουν ξεκινήσει τριμερείς διαβουλεύσεις.

- **Ανάπτυξη :**

Απαιτείται ανατροπή της βάσης του σχεδιασμού του Προϋπολογισμού αλλά και του ΕΣΠΑ (Δ' ΚΠΣ) .

Θα πρέπει να μελετηθεί επείγοντως ένα τεράστιο πρόγραμμα έργων εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας με υπερβατικό πλαίσιο όπως αυτό των Ολυμπιακών Αγώνων (και εδώ αξίζει να δοθεί μάχη σε ευρωπαϊκό επίπεδο) ώστε να ξεκινήσουν άμεσα έργα σε όλη τη χώρα σε τρεις τομείς:

Έργα μεταφορών - τεχνολογίας – περιβάλλοντος.

Να ορισθεί εθνικός στόχος η Παιδεία με συγκεκριμένη δέσμευση που απαιτεί και πάλι πολιτική και κοινωνική συναίνεση σε ποσοτικούς και ποιοτικούς δείκτες.

Ευρωπαϊκοί, εθνικοί πόροι και δανεισμός θα πρέπει να επικεντρωθούν σε τομείς που εξασφαλίζουν στη χώρα υψηλή προστιθέμενη αξία, δυνατότητες άμυνας στην κρίση και επίθεσης στο μέλλον .

- **Αναδιανομή :**

Δεν υπάρχει ανάπτυξη και ασφάλεια σε μια χώρα που δεν μπορεί να προστατεύσει αυτούς που έχουν ανάγκη. Η υποστήριξη με έκτακτα μέτρα συγκεκριμένων ομάδων όπως έχει ήδη προτείνει το ΠΑΣΟΚ δεν είναι παροχές , είναι κοινωνική επένδυση που δίνει σε όλους το δικαίωμα και την δυνατότητα να συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία.

Η Σοσιαλδημοκρατία δεν μπορεί να είναι απλά μια εθνική υπόθεση. Μπορούμε και οφείλουμε να παλέψουμε σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο για την έναρξη ενός νέου πολιτικού ευρωπαϊκού κύκλου με ευεργετικά αποτελέσματα και στην χώρα μας. Όπως έγραψε και ο Κέυνς που όλοι θυμήθηκαν εσχάτως «όταν οι συνθήκες αλλάζουν αλλάζουμε σχέδιο αμέσως».